

NARONAA

Musa takada siikɔde
 Isarailanɔ kunna gbárannan 9:1-14:45, 20:1-
 21:35
 Balamu 22:1-24:25

9

Vīnla dikpεkεnaa

¹ Dikiri yã ò Musanɛ Sinai gbárannan Isarailanɔ bona Misila wè plade mɔ káaku gún à pì:

² Isarailanɔ gɔ Vīnla dikpε ke a gɔrɔa.

³ À dikpε pì ke mɔ díkīna gɔrɔ gɛro donsariden ɔkɔsi. À ke lákū ma dàáre nà píンki kū a dokayã kū ma dàárenɔ.

⁴ Musa ò Isarailanɔne ò Vīnla dikpε ke,

⁵ akū ò dikpε pì kè Sinai gbárannan mɔ káaku gɔrɔ gɛro donsariden ɔkɔsi. Ò kè lákū Dikiri ò Musanɛ nà píンki.

⁶ Gbẽkenɔ kú gwe ò gbásĩ vĩ kū ò o nà gèea yāi, akū odi le ò Vīnla dikpε kè zĩ birearo. Akū ò gèe ò Musa kū Harunao lè zĩ birea gɔnɔ

⁷ ò pì Musanɛ: Gè yã musu o gbàa lè. Bóyái ò gìwɛrɛ ò su kū gbano Dikirinɛ kū ó gbẽnɔo a gɔrɔaa?

⁸ Musa wèm̄ma à pì: À ze ari mà ma lákū Dikiri ni o á yã musu nà.

⁹ Akū Dikiri pì Musanɛ:

¹⁰ N o Isarailanɔne, tó n̄ gbẽkenɔ ke n̄ burinɔ kpé gbásĩ vĩ gè yã musu, ke ò gèe wẽte zàzã ken, oni fɔ ò Vīnla dikpε kεmεnɛ kpεkpε.

11 Mɔ plade gɔrɔ gẽro donsaride ɔkɔsin oni dikpe pì ke. Oni sã nɔbo só kū burodi futenasario kū lá kyàkyāao.

12 Ósun a ke tó gu dàaro akūsõ òsun sã pì wá ke éro. Oni Vĩnla dikpe pì ke lákū ma dìteáre nà píni.

13 Gbẽ kū adi gbã léro akūsõ adi gé wẽtẽ kearo, tó à gì Vĩnla dikpe pì kei, ò ade bo a gbẽnɔ té, zaakū adi sumene kū gbao a gɔrɔaro. A taari ni wí a musu.

14 Bòasu kū à kú á té akūsõ à ye à Vĩnla dikpe kẽmene, séde à ke lákū ma a doka dìteáre nà. Bòasu kū bedeo ní píni yã dokõnɔmɛ.

*Téluku dana bizakutala
(Bon 40:34-38)*

15 Zì kū ò bizakuta kù dò, téluku pìi dà sèeda kuta pila. Naana zaa ɔkɔsi ari gu gèe à dò téluku pì kú kuta pìi musu lán té bà.

16 Lèn àdigɔ̄ kun le gɔrɔ sǐnda píni, àdigɔ̄ kú kuta pila fānantẽ, gwāani sɔ̄ lán té bà.

17 Tó à gò kuta pìia, akū Isarailanɔ dì fute kū táo. Gu kū téluku pìi zèn, gwen òdi bùra kátén.

18 Tó Dikiri mòñne le, òdi bùra fute. Tó à mòñne dɔ̄, òdi èra ò bùra káté. Tó téluku pì da kuta pila sɔ̄, ní bùraa dìgɔ̄ katename.

19 Tó téluku pì ten gɔrɔ pla ke kuta pila, òdigɔ̄ Dikiri yã ma, òdi bùra fute.

20 Zìkenɔ̄a téluku pìi dì gɔrɔ pla ke kutalaro. Tó Dikiri mòñne, òdi bùra káté, tó Dikiri èra à mòñne dɔ̄, akū òdi bùra fute.

21 Zìkenɔ̄a sɔ̄ téluku pìi dì ze gu dokõnɔ fíti zaa ɔkɔsi ari kɔnkɔ. Tó à gòa kɔnkɔ, akū òdi bùra fute. Fānantẽ ke gwāanin yã, tó téluku pìi gòa, òdi bùra fute.

22 Tó téluku pìi gò zéna kuta pila góro do ke mō do ke wè don yá, òdigó katena bùran, òdi futero. Tó à góa, akú òdi bùra fute.

23 Òdi bùra kátε ke ò bùra fute Dikiri lé sariro. Òdigó Dikiri yá ma lákú à dà Musané à òníne nà.

10

Andurufu kákaki mèn plan

1 Dikiri yá ò Musané à pì:

2 Ñ kákaki pi mèn pla kū andurufu kū ò gbègbè manamanao gbénó kakarabó ù de ò bùra fute.

3 Tó ò kákaki píno pè, gbénó ni su ò kakaranyí ní píni ki dakareki kpélélea.

4 Tó kákaki mèn don ò pè, Isaraila buri don'aréde kū ò de kína ünó mé oni su ò kakaranyí.

5 Tó ò kákaki píno pè kū yísámpanaao, gbé kū ní bùra kú ifáboki kpanó mé oni bùra fute káaku.

6 Tó ò a gèn plade pè kū yísámpanaao, gbé kú ní bùra kú gènomidóki kpanó mé oni bùra fute. Kákakipéna kū yísámpanaao píime gbénó dana zén sèeda ù.

7 Tó ò ye ò gbénó kakara, ògó pé yísámpanaa sari.

8 Haruna né sa'orinó mé oni kákaki píno pè. Anigó déáre doka ú góro sínda píni, ákónó kú á burinó.

9 Góro kú a ka á bùsun, tó áten gé zì ká kú á ibere kú oni sù ò fute kááonó, àgó kákaki píno pé kú yísámpanaao, de á yá le à dò makú Dikiri á Ludagu, mani á bo á ibereé píno oñ.

10 Góro kú áten pónna ke sõ, dikpéen yá, mō dufu góro káaku zín yá, àgó kákaki píno pé á sa'opó kú òdi ká téen à té kúnó a kú á sáabukpana sa'opónó, á yá ni dòmagu. Makúmè Dikiri á Luda ù.

Isarailanɔ futɛna Sinai

¹¹ Wè plade mɔ plade gɔrɔ barode zĩ, téluku gò sèeda kutala,

¹² akũ Isarailanɔ bùraa fùtɛ Sinai gbárannan, òten bùra sɔsɔ ari téluku gèe à zè Parani gbárannan.

¹³ Ñ bùra futena káakun gwe. Ò kè lákũ Dikiri dà Musanɛ à ònne nà.

¹⁴ Yuda zìkarinɔ mé ò bùraa fùtɛ gà kũ gâao káaku kũ ñ tutaa. Aminadabu né Nasɔmɛ ñ don'arede ũ.

¹⁵ Zua né Netanɛlimɛ Isaka zìkarinɔ don'arede ũ.

¹⁶ Eloni né Eliabumɛ Zebuluni zìkarinɔ don'arede ũ.

¹⁷ Gesɔmu burinɔ kũ Merari burinɔ kuta pìi gbòro, akũ ò sè ò dào zén.

¹⁸ Akũ Rubeni zìkarinɔ bùraa fùtɛ gà kũ gâao kũ ñ tutaa. Sedeu né Elizume ñ don'arede ũ.

¹⁹ Zurisadai né Selumiɛlimɛ Simeɔ zìkarinɔ don'arede ũ.

²⁰ Deweli né Eliasafame Gada zìkarinɔ don'arede ũ.

²¹ Akũ Koa burinɔ Luda pónɔ sè ò dào zén. Ò kuta pìi dì ari ògɔ́ ká.

²² Akũ Eflaimu zìkarinɔ bùraa fùtɛ gà kũ gâao kũ ñ tutaa. Amiudu né Elisamame ñ don'arede ũ.

²³ Pedazu né Gamaliɛlimɛ Manase zìkarinɔ don'arede ũ.

²⁴ Gideoni né Abidāmɛ Biliaminu zìkarinɔ don'arede ũ.

²⁵ Akũ Dã zìkarinɔ bùraa fùtɛ gà kũ gâao kũ ñ tutaa. Mókɔnɔ mé òdigɔ té kpɛkpɛ. Amisadai né Ayezame ñ don'arede ũ.

²⁶ Okɔrana né Pagielimɛ Asa zìkarinɔ don'arede ũ.

²⁷ Enana né Airamɛ Nafatali zìkarinɔ don'arede ũ.

²⁸ Lákū Isarailanɔ dì bùra futefute ògɔ tétékɔi nàn gwe gà kū gàao.

²⁹ Obabumɛ Musa anzure Rueli né ũ, Midia burime. Musa pìnɛ: Óten da zén ò gé bùsu kū Dikiri pì áni ó gban. N mó ñ gé kūoo, óni yā mana kenne, zaakū Dikiri nnamana gwe lé sèwɛrɛ.

³⁰ Akū à pìnɛ: Mani géro, mani era ma bùsun ma bedenɔ kīnaame.

³¹ Musa pi: N yā nna. Nsun ó tónlo, zaakū n̄ bùrakatɛki mana dɔ akūssɔ mɔkɔn mé ìni ke ó wéde ũ.

³² Tó n gɛ kūoo, óni yā mana kū Dikiri ni kewere kenne se.

³³ Isarailanɔ bùraa fùtɛ Dikiri kpi sare ò tāa ò gɔrɔ aakɔ. Ò dò are kū Dikiri bàka kunna kūníwo àkpatiio de à bùrakūki mɔñne.

³⁴ Tó ò fùtɛ ò dà zén, Dikiri téluku pì dìgɔ kúńla fānantɛ.

³⁵ Tó ò dà zén kū àkpatiio, Musa dì pi:

N̄ fute Dikiri, de n iberenɔ fākɔa,
n zāngurinɔ bàa lénne.

³⁶ Tó ò dìtɛ, Musa dì pi:

Dikiri, ñ era ñ su Isaraila dúbu ügbangbanɔa.

11

Dikiri téfutɛnaa

¹ Isarailanɔ zuka kà Dikirii n̄ warikɛna yāi. Kū Dikiri mà, à pɔ fɛ, akū a té fùtɛ n̄ té, n̄ bùra kpado té kū.

² Akū gbēnɔ wíki lè Musaa. Kū à wé kè Dikiria, akū té pìi zè.

3 Akũ ò tó kpà gu pìne Tabera, kũ Dikiri té fùtè ní té gwe yai.

Dikiri kpεkpεrεwinɔ gbarεnαa

4 Buri pāndenon kú Isarailanɔ té, òten póble pānde ni dε, akũ Isarailanɔn ten ó dɔ se ò pì: Mán óni nòbɔ len ò sóo?

5 Óten kpɔ kũ o sò Misila ó pɔyeinaaa begε ke kũ plènɔ kũ gbezenɔ kũ efɔnɔ kũ arubasanɔ kũ arubasa gizonɔo.

6 Tera sà ó lé gà, zaakũ odì póke lero, séde mana dí baasiro.

7 Manaa pì wé kete, à de lán lí'ɔ bàme.

8 Isarailanɔ dì séte ò lí gbèn ke òdi zɔ gón. Òdi disa ò kàra keo. A nna lán kàra asānaa bà.

9 Tó plí kpà bùran gwāani, akũ manaa pì dì kóte se.

10 Musa mà òten ó dɔ ɔnlɛ kũ ɔnlɛo. Dikiri pɔ fɛ manamana, akũ à kè Musanɛ ìni

11 à pìne: Býāin ntén wé tāmai? Ma yā kpate mé à kènné vāni, akũ n gbē pìnɔ gwana aso dìmenee?

12 Makũ mé ma gbē pìnɔ nòc sì yá? Makũ mé ma n í yá? Býāi n pìmené mà ní kú kpε lán nérande bà mà gé kūnwo bùsu kũ n la dà n dizinɔnen?

13 Mákpan mani nòbɔ len mà kpá gbē pìnɔa ní pínkii? Zaakũ òten ó dɔmene òten pi mà ní gba nòbɔ ò só.

14 Mani fɔ mà gbē pìnɔ aso sé ní pínkí madoro, zaakũ ní aso demala.

15 Tó len ìni kεmene le, nò tó ma n pɔnna le nò ma dε gònɔ. Nsun tó mà wari pì ke doro.

16 Akū Dikiri pìne: N Isaraila gbē zōkō kū n̄ dō don'arede ūnō kakara gbēnōn baaakō akuri n̄ su kūnwo dakareki kuta kia ògō kú kūnwo gwe.

17 Mani kipa mà yā onne gwe mà a Nini kū à kúmma kpado go mà diíne, oni gbēnō gwana aso sé kūnwo de ñsungō ñ seña ndo doro yāi.

18 N o gbēnōne ò gbà bo n̄ zidane zia yāi, oni nòbō le ò só. Zaakū ò ó dòmené ò pì, mán óni nòbō len la ò sóo? Ò pì ò sàna Misila. Abire yāin mani n̄ gba nòbō ò só.

19 Oni só adi ke gorō donlo, gorō planlo, gorō sccronlo, gorō kurinlo, gorō baronlo.

20 Oni só mō do gbängbän ari à bo n̄ yīn a ni bo n̄ pōn. Zaakū makū Dikiri má kú n̄ té, akū ò pā kpàmai. Ò zuka dòma ò pì, bóyāi ò bò Misilai?

21 Akū Musa pì: Gōgbēnōn kú kūmao tá gūn gbēnōn dúbū wàa aakō, akū n̄ pì ìni nòbō kpámma ò só ari mō do gbängbän yá?

22 Bee tó ò sānō kū zùnō dède dasidasi, ani mómma yá? Tó ò ísira kpōnō sète píni, ani mómma yá?

23 Dikiri wèa à pì: Ma gbāna ni kánloo? Ìni e tera, tó yā kū ma ònne ni ke ke ani kero.

24 Musa bò à Dikiri yā pìnō òníne. À Isaraila gbē zōkōnō kàkara gbēnōn baaakō akuri à n̄ zé ò lìka kuta pìii.

25 Akū Dikiri kipa téluku gūn à yā ò kāao. À a Nini kū à kúa kpado gò à dì gbē zōkō gbēnōn baaakō akurii pìnōne. Kū à a Nini pìi dìíne le, ò annabikeyā ò, abire gbéra odi era ò kē doro.

26 Gbē kū Musa n̄ sé gbēnōn planō ḡbùran, gbē do tón Elédada, gbē do sō Medada. Odi gé kuta kīnaaro,

ama Nini pìi sùm'ma se, akū ò annabikeyā ò bùran.

²⁷ Kefenna ke bàa lè à gèe à pì Musanε: Elēdada kū Medadao tēn annabikeyā o bùran.

²⁸ Nuni né Yosuame Musa kpàasi ū zaa a kefennakégoro, akū à pì: Baa Musa, n̄ gíne.

²⁹ Akū Musa pìne: Ntēn nèsegōba ke kūñwo ma yā musun yá? Tó Dikiri a Nini dì a gbēnōne ò gō annabinō ū n̄ píni, à manaroo?

³⁰ Akū Musa èra bùran kū Isarailano gbē zōkō pìnōo.

³¹ Dikiri tò ĩa bò ísira kpa à sù kū kpékperewinō, ò dà bùrala. Ò lìka bùraai gu sīnda píni à kà tágoro do ū, akūsō n̄ vurana lei kà gásákuru pla.

³² Fānantē birea kū gwāanio kū a gu làa dōnaao ò fütē ò gèe ò kpékperewinō kùkū. Gbē kū adi kùkū dasiro kùkū bùruma baro. Akū ò fätē à kori kē.

³³ Kū ò a nòbō dà n̄ lén gōnō, odi le ò só dasiro, akū Dikiri pō fénýi à gagagyā kàígu.

³⁴ Akū ò tó kpà gu pìne Lé'idenō Mira, zaakū gwen ò gbē kū nòbō lé'i n̄ kūnō vìn.

³⁵ Akū Isarailano fütē gwe ò gèe Azero ò góro pla kē gwe.

12

Miriamu kū Harunao Musa taari'enaa

¹ Miriamu kū Harunao Musa taari è Etiopia nō kū à sè yā musu, zaakū à Etiopia nō sè.

² Ò pì: Musa adon Dikiri dítē à yā ò a gāi yá? Adi o ó gāi seroo? Dikiri yā pìi mà.

³ Musa bi gbē buséemε, a sára kú andunia gūnlo.

⁴ Gwe gōnō Dikiri pì Musa kū Harunao kū Miriamuoone: À bōtē à gé dakaréki kuta kia á gbēnōn aakō. Akū ò gèe n̄ gbēnōn aakō n̄ píンki.

⁵ Dikiri kipa téluku gūn à zè kuta pì kpélelea. À Haruna kū Miriamuo sìsi, akū ò nài n̄ pla n̄ píンki.

⁶ À piñne: À ma yā ma. Tó ma annabi ke kú á té, madì bo mà sua wégupu gūn madì yā onε nana gūmme.

⁷ Ama à de le kū ma zòbleri Musaoro. Zíkéri náanideme ma ḥon gbēnōn té n̄ píンki.

⁸ Odì yā bo kō lén. Madì yā onε mà a ke utenero. Àdi wé si ma takale. À kè dera ádi ma zòbleri Musa taari'ena vīna keroo?

⁹ Akū Dikiri pō fènyī à a tá o.

¹⁰ Kū téluku pìi gò kuta pìla, kusu dà Miriamula gōnō, à pura kù lán buu bà. Kū Haruna lítē à a gwà, à è kusu dàala,

¹¹ akū à pì Musanε: N yā nna Baa! ḥsun tó ò yōnkoyā taarikεnaa gbè lero.

¹² ḥsun tó àgō de lán né kū ò i gè ū a mè kpado yàkanaa bàro.

¹³ Musa ó dò Dikirinε à pì: Luda, n yā nna! ḥ a werekōa.

¹⁴ Akū Dikiri pìne: Tó a de mē à lē'i fà a ānnwa, ani kene wé'iyā ū ari gorɔ supplaroo? Ò bo kāao bùra kpε gorɔ supplā gīa, gbasa ò a sí.

¹⁵ Miriamu kú bùra kpε ari gorɔ supplā. Isarailanɔ dí da zénlo sé kū ò èra ò a sì.

¹⁶ Abire gbéra ò fùtē Azero ò gèe ò bùraa kàtē Parani gbárannan.

Gu'asirigwari gbēnōn kuri awεεplanō zīnaa

¹ Dikiri pì Musanε:

² Ñ gbēnō zī ò gé Kanaanō bùsu kū maten kpá Isarailanoa yake. Ñ n̄ dizinō buri gbē kū ò de don'arede ūnō sé mèn dodo ñ n̄ zī.

³ Akū à ñ gbáre le bona Parani gbárannan lákū Dikiri ò nà. Gbē pīnō bi Isaraila don'aredenōmē ñ píni.

⁴ Ñ tónōn dí:

Rubeni burinō gūn Zaku né Samua,

⁵ Simeo burinō gūn Ori né Safata,

⁶ Yuda burinō gūn Yefune né Kalebu,

⁷ Isaka burinō gūn Yusufu né Igali,

⁸ Eflaimu burinō gūn Nuni né Osea,

⁹ Biliaminu burinō gūn Rafu né Paliti,

¹⁰ Zebuluni burinō gūn Sodi né Gadieli,

¹¹ Yusufu né Manase burinō gūn Susi né Gadi,

¹² Dā burinō gūn Gemali né Amielie,

¹³ Asa burinō gūn Mukaila né Setu,

¹⁴ Nafatali burinō gūn Vofosi né Nabi,

¹⁵ Gada burinō gūn Maki né Gueli.

¹⁶ Gbē kū Musa ñ zī bùsu yakenōn gwe. Musa tó kpà Nuni né Oseanε Yosua.

¹⁷ Kū Musa teni ñ zī Kanaanō bùsu yake, à píñne: À bōte kū Negevi gbárannao à dí bùsu gusīsīdea.

¹⁸ À gwa lákū bùsuu pì de nà, tó a gbēnōn gbāna kesō ò buse, tó ò dasi kesō ò dasiro,

¹⁹ tó ñ bùsu mana kesō à vāni, tó ñ wētenōn bīni vī kesō à vīro,

²⁰ tó a zītε gbāna kesō à bùsa, tó à líno vī kesō à vīro. À kokari ke à bùsuu pì línenō séte à suo. Zaakū geepi né káakuno mana gōrōn dí.

²¹ Akũ ò gèe ò bùsuu pì yakè zaa Zini gbárannan
ari Reobo, Lebo Amata kpa.

²² Kũ ò bòte kũ Negevi gbárannao, ò kà Eblonu, gu
kũ Anaki burinɔ Aima kũ Sesaio kũ Talamaio kún.
Eblonu katena Zoā kũ à kú Misila ã wè supplame.

²³ Kũ ò kà Esékolu guvutεn, ò geipi líneyɔ do zɔ
gwe ò loko lía, akũ gbénɔn planɔn səna. Ò bísi kũ
kakapuraoo sè dɔ.

²⁴ Ò tó kpà gu pìnε Esékolu guvute, geipi líneyɔ kũ
Isarailanɔ zɔ gwe yāi.

²⁵ Kũ ò bùsuu pì yakè gorɔ bupla, akũ ò èra ò sù.

Gu'asirigwarinɔ baarukpanaa

²⁶ Kũ ò sù Kadessi, Parani gbárannan, ò gèe Musa
kũ Harunao kũ Isarailanɔ kínaa píni. Ò sù kũ
baaruuo Isarailanɔne ní píni, akũ ò bùsuu pì línenɔ
mòníne.

²⁷ Ò yā pìi gbà Musanε ò pì: O gε bùsu kũ n ó zīn.
Ví kũ zó'io di gwe. A línenɔn dí.

²⁸ Ama bùsupidenɔ gbána. Ní wëtenɔn bñi vñ
akūsɔ ní wëte pìnɔn zɔkɔ manamana. O Anaki
burinɔ è gwe se.

²⁹ Amalekinɔn kú Negevi gbárannan. Itinɔ kũ
Yebusinɔ kũ Amorinɔn kú bùsu gusisidén, akūsɔ
Kanaanɔn kú Ísira sare kú Yoda sareo.

³⁰ Kalεbu gbénɔ lé yíte Musa are, akũ à pì: Ò gé ò
bùsu pì sí, zaakũ óni fɔ ò zì bleŕma.

³¹ Akũ gbé kũ ò gèe kāaonɔ pì: Óni fɔ ò lété gbé
pìnɔaro, zaakũ ní gbána deóla.

³² Akũ ò bùsu kũ ò yakèe pì gya bò Isarailanɔne
ò pì: Bùsu kũ o yakèe pì bi bùsu kũ àdi a gbénɔ

mómóme. Gbẽ kũ o n é gweno n píni bi gbẽ gbànanome.

³³ O gbẽ gbànagbànan o è gwe Anaki burin o ù. O ó zida è lán babaneno bà, len o de le n wén se.

14

Isarailano bona Dikiri kpε

¹ Isarailano ten wiki gbána lé n píni, òten oo dò gwāani pìa.

² Ó zuka dò Musaa kũ Harunao n píni ò píne: Tó o gaga Misila keso gbárannan la, de à kë mana.

³ Bóyain Dikiri ten tá kúoo bùsuu pinn? Oni ó dədə kú fēnedaome, oni ó nɔgbéno kú ó néno kükü. Ó erana Misila sǎnaroo?

⁴ Akú ò píkõne: Ó don'arede bo ò era ò tá Misila.

⁵ Musa kũ Harunao wùte n nèsele kutena pari are.

⁶ Akú bùsuyakerin o gbénón pla Nuni né Yøsua kũ Yefuné né Kalébuo n utan o gága ò kéké

⁷ ò pì gbénón: Bùsu kú o bɔtén o yaké pì mana manamana.

⁸ Tó ó yá kà Dikirigu, ani gé kúoo bùsuu pìn, bùsu kú vĩ kú zó'io din pìia, à ó gba.

⁹ Àsun bo Dikiri kpéro. Àsun vĩna kë bùsupidenoñero, zaakú ó póblenome, ò uteki vĩ doro. Dikiri kú kúoo, àsun vĩna kero.

¹⁰ Gbẽ sǐnda píni teni pi ò n pápa kú gbéeo, akú Dikiri gakuri bò à sù Isarailano dakareki kuta kia.

¹¹ Dikiri pì Musané: Gbẽ pìn o nigó ma gya bo góro sǐnda pínikin yá? Bee kú daboyá dasi kú ma kë n téno, onigó gí ma náani kei góro sǐnda pínikin yá?

¹² Mani gagagyă kányí mà n̄ kakate, mani n̄ burin̄o kε dasi, n̄ gbâna niḡo de gbē pìn̄la.

¹³ Akū Musa pì Dikirine: Mōkōn mē n̄ gbē pìn̄o bòtē Misila kū n̄ gbânao. Tó Misilano mà,

¹⁴ oni gí o bùsu dí denɔneiro. Zaakū ò dō kū n̄ kú kúoo, ndì bo n̄ suwá têténtē. Ò dō kū n̄ téluku diḡo kú ó musu, ndì dowere are a gûn fânantē, gwâani sô té gûn.

¹⁵ Tó n̄ gbē pìn̄o dè kânto ḡn̄o, buri kū ò yâ pìi mào ni pi:

¹⁶ Dikiri fùa à gé kū gbē pìn̄o bùsu kū à la dànn̄en, abire yâin à n̄ dède gbârannan.

¹⁷ Dikiri, n̄ n̄ gbâna zōkō mōnn̄e sà, lâkū n̄ ò nà n̄ pì

¹⁸ ndì po f̄e likalikaro, n̄ gbék̄e v̄i zōkō, ndì gbén̄o yâ vân̄in̄o kū n̄ taarin̄o kêm̄ma, ama ndì tó taaride bò pâro. Ndì den̄o yâ vân̄in̄o wí n̄ burin̄o musu ari à gé à pé n̄ sâkpênoa kū n̄ nasion̄o.

¹⁹ Lâkū n̄ sùruu kè kū gbē pìn̄o nà zaa Misila ari ò gèè ò kào la, n̄ n̄ durunna kêm̄ma n̄ gbék̄e zōkō gûn.

Zukakarin̄o wétâmmanaa

²⁰ Akū Dikiri pì: Lâkū n̄ wé kêm̄ma nà, mani sùru kε kûn̄wo.

²¹ Ama lâkū madiḡo kun nà akûss̄ ma gakuri dà anduniala píni,

²² gbē kū ò ma gakuri è kû daboyâ kû ma kè Misila kû gbâranna gûnwo kû ò ma le ò ma gwa gèn̄ kuri ò gî ma yâ main̄o,

²³ n̄ gbék̄e ni wé sí bùsu kû ma la dà n̄ dizin̄n̄ee pílero. Gbē kû ò ma gya bòn̄o ke ni wé sialero.

²⁴ Lákū ma zòbleri Kalébu nèseee bò ado nà, à témai kū nèse doo, mani tó à gẽ bùsu kū à gèen pìi gún, a burinò ni le túbi ū.

²⁵ Zaakū Amalekinò kū Kanaanòn kú guvuten gwe, à era à da gbáranna zén zia Isira Tëra kpa.

²⁶ Dikiri pì Musanè kū Harunao:

²⁷ Gbẽ vâni díno ni zuka kámai gorò sînda pínnkin yá? Ma zuka kū òten kámai mà.

²⁸ Ñ piíne makū Dikiri ma pì má kun. Lákū ò wé kèma nà, len mani keñne le.

²⁹ Ñ gèno ni gõ kátè gbárannan la, ñ gbẽ kū ò kà wé baro ke à dealano pínnki. Ñ gbẽ kū ò ñ náro akûssò ò zuka kàmaino

³⁰ ni gẽ bùsu kū ma a la dànínenlo, séde Yefunè né Kalébu kū Nuni né Yosua baasiro.

³¹ Ñ né kū ò pì oni ñ kükünnò mani gẽ kûñwo, de ò bùsu kū ñ deno già pì nna ma.

³² Mókõno sõ, ñ gèno ni gõ katena gbárannan lamè.

³³ Ñ néno ni póno dãdã gbárannan la ari wé bupla, ò ñ deno náani sari gbè le. Ñ deno gèno ni gõ gbárannan la ñ pínnki.

³⁴ Lákū ò bùsuu pìi yakè gorò bupla nà, len onigõ ñ yã vâni gbè le le ari wé bupla, wé dodo gorò dodo, onigõ dõ lán ibereséna kúmao de nà.

³⁵ Makū Dikiri makū mé ma yã pìi ò, lemè sõ mani ke gbẽ vâni kū ò kàkaramai pínnone le. Oni gaga gbárannan la ñ pínnki.

³⁶ Gbẽ kū Musa ñ zĩ ò bùsuu yakè kū ò sù ò bùsuu pì gya bò ò tò ò zuka dòano,

³⁷ Dikiri gagagyã kà gbẽ pínnogu, akū ò gàga.

³⁸ Gbẽ kū ò gèe ò bùsuu yakèe pínn té, Nuni né Yosua kū Yefunè né Kalébuo mé ò gõ kū wéndiio.

³⁹ Musa yã pìnc gbà Isarailançne pínci, akũ ò ó
dì manamana.

⁴⁰ Ò fùte kónkó káakukaaku, ò mì pè kpincò ò pì: À
gwa, óten gé gu kū Dikiri òn. O ó durunna dì sà.

⁴¹ Musa pì: Bóyái átèn pā Dikiri yānεε? Abire ni
sí kero.

⁴² Ásun géro, zaakú Dikiri kú kááoro. Á ibérénò ni
á ble kú zìo.

⁴³ Amalekinç kú Kanaançn kú á arε gwe. Oni á
dédé kú fénedao. Dikiri nigɔ kú kááoro, kú a gi téii
yái.

⁴⁴ Akú ò ságbaña kè ò mì pè kpincò, bee kú Dikiri
bàka kunna kúñwo àkpatii gɔ́ bùran kú Musao.

⁴⁵ Akú Amalekinç kú Kanaa kú ò kú gusísíde
pinnò lèteríma ò n blé kú zìo ò pémma ari Óoma.

20

Íbona gbèn

(Bon 17:1-7)

¹ Isarailanç kà Zini gbárannan n pínci mò káaku
gún, akú ò vùte Kadesi. Gwen Miriamu gàn, ò a vì.

² Í kun ò miro, akú ò kákara Musa kú Harunaoi.

³ Ò zuka kà Musai ò pì: Tó o gaga yã kú gbé kú ò
gàga Dikiri aréno, de abire sàna.

⁴ Bóyái a su kúoo gbáranna díkínán de ò gaga la kú
ó pókádençoo?

⁵ Bóyái a bòtè kúoo Misila a su kúoo gu vâni
díkína gûnn? Póblewε ke kaka lí ke geepi né ke bísi
kú laro, akúsɔ́ í kú la ò miro.

⁶ Musa kú Harunao gò paria ò gèe dakareki
kpélelea ò wùte n èselé kutena, akú Dikiri gakuri
bò à sùmíma.

⁷ Dikiri yã ò Musanε à pì:

⁸ Ñ gó sé, mokõn kũ n vñni Harunao à gbë pìnø kakara à yã o gbësi direne n wára, í ni bon. Len ñi í boñne gbè pìn ò mi le kũ n pókádenø.

⁹ Musa góò sè Dikiri are lákũ à òne nà.

¹⁰ Musa kũ Harunao n kákara gbësi pì are, akũ à píne: À ma á sãgbänadenø! Á ye ò í boáre gbè dínn yá?

¹¹ Akũ Musa o sè musu à gbëe pìi lè kũ a góoo gëñ pla. Í bò manamana, akũ ò mi kũ n pókádenø.

¹² Akũ Dikiri pì Musanε kũ Harunao: Zaakũ ádi ma náani ke a ma tó bò Isarailanønero, áni gë kũñwo bùsu kũ maten kpármánlo.

¹³ Mériba ísëbokin gwe, gu kũ Isarailanø zuka kàn Dikirii, akũ à a ludakenaa móñne.

Edomunø gina Isarailanøne ò gëte n bùsula

¹⁴ Musa gbëno zì ò bò Kadësi ò gëe Edomunø kína kínaa ò pì: Ókõno n dane Isarailanø pì, n wari kũ à ó léno dë píñki.

¹⁵ Ó dizinø gëe Misila, akũ o gïi kë gwe. Misilano wari dòwá kũ ó dizinø.

¹⁶ O wiki lè Dikiria, akũ à yã sì kúoo. À a Malaikaa zì à bò kúoo Misila. Tera sà ó kú Kadësi, n bùsu lézëkin.

¹⁷ Ñ ó gba zé ò gëte n bùsuua. Óni gëte burano ke geepi búñaro, óni á lògo'i miro. Ónígõ té kína zéda gëmmë. Óni lite oplai ke ozeiro ari ò gëteo n bùsula.

¹⁸ Akũ Edomunø píne: Áni le à gëte ó bùsuuar. Tó a gi, óni bo ò daále kũ fénèdao.

¹⁹ Isarailanɔ pì́nɛ: Óni gẽtɛ zédaamɛ. Tó ókõnɔ ke ó pókādenɔ á í mì, óni a fīna bo. Gẽtēnaan ótɛn wẽtɛ ado.

²⁰ Edɔmunɔ pì: Áni le à gẽtēro. Akũ n̄ zìkarinɔ bòtɛ dasidasi ò sù dańlɛ kū gbānao.

²¹ Zaakũ Edɔmunɔ gì Isarailanɔnɛ ò gẽtɛ n̄ bùsuua, akũ Isarailanɔ pà́nne.

Haruna ganaa

²² Isarailanɔ bò Kadɛsi n̄ píンki ò kà Oru kpia

²³ Edɔmu bùsu lézɛkin. Gwen Dikiri yã òn Musanɛ kū Harunao à pì:

²⁴ Haruna ni ká a dizinɔla tera, ani gẽ bùsu kū maten Isarailanɔ gba gúnlo, kū á gbénɔn pla a gi ma yã ma zaa Mɛriba yâi.

²⁵ N̄ Haruna kū a né Eleazao sé ñ didi kūníwo Oru kpia

²⁶ ñ Haruna pókasano bòtɛa ñ da a né Eleazanɛ gwe. Gwen Haruna ni gan à ká a dizinɔla.

²⁷ Musa kè lákũ Dikiri òne nà. À dìdi Oru kpia gbẽ sǐnda píンki wára

²⁸ à Haruna pókasano bòtɛa à dà a né Eleazanɛ, akũ Haruna gâ kpi pì musu gwe. Kū Musa kū Eleazao kipa kpi plìa

²⁹ akūss̄ Isarailanɔ mà kū Haruna gâ, akũ ò a gè wënda kè gɔrɔ baraakuri.

21

Zìblena Kanaanɔ Neḡevi bùsun

¹ Aradi kū à kú Neḡevi bùsun kína bi Kanaa gbẽmɛ. Kū à mà Isarailanɔn té Atarimu zén òtɛn su, akũ à bò à dàńlɛ kū zìlio à n̄ gbẽkenɔ kùkū.

² Akū Isarailano lé sè Dikirine ò pì: Tó n gbē pìno nàwére ó ɔñ, óni ní wëténò kakate māmmam.

³ Dikiri Isarailano yā mà, akū à Kanaa pìno kpàrmma. Ò n kákate kū n wëténò píngki, akū ò tó kpà gu pìne Òoma.

Mògoté mlè

⁴ Kū ò fùte Oru kpi pì kīnaa, ò Isira Tëra zé sè de ò pâ Edomunò bùsuuné. Akū ò fù menaa zén

⁵ ò Luda kū Musao taari è ò pì: Bóyái a ó bóté Misila de ò gaga gbárannann? Póble kunlo, í kunlo, o zā póble gina dín.

⁶ Akū Dikiri mlè pásinò zìlmma ò n lélé, akū ò gága dasidasi.

⁷ Gbénò sù Musa kīnaa ò pì: O durunna kè, zaakú o Dikiri kū mòkōnwoo taari è. Ñ kúté kenewere de à ó kékōa kū mlè dínò. Akū à kúté kèneñne.

⁸ Dikiri pìne: Ñ mlè pi ñ loko lía ñ péte. Tó mlè gbē lè, tó à wé sè à a gwà, ani aafia le.

⁹ Akū à mògoté pì mlè ù à loko lía à péte. Tó mlè gbē lè akúsò à wé sè à mògoté mlè pì gwà, àdi aafia le.

Isarailano pāna Edomunò kū Mòabuno bùsunòne

¹⁰ Isarailano dà zén, akū ò bùraa kàtè Obo.

¹¹ Bona Obo ò gée ò bùraa kàtè Iye'abirimu gbárannan Mòabunò bùsu ifāboki kpa.

¹² Bona gwe ò gée ò bùraa kàtè Zeredi guvutén.

¹³ Bona gwe ò bùraa kàtè Anò bara dire, gbáranna kū à kú Amorino bùsu lézékin. Anò pìme Mòabuno kū Amorino bùsunò lézéki ù.

¹⁴ Abire yāin ò pì Dikiri zìkatakada gún:
Waebu kū à kú Sufa bùsun kū Anò swa'ñenò

¹⁵ kū n guvute kū ò tà ari Aranò

Mɔabuno bùsu lézεkin.

¹⁶ Bona gwe dɔ ò gèe Lògɔ, gu kū Dikiri pìn Musanε:

Ñ gbēnɔ kakara mà í kpármma.

¹⁷ Gwen Isarailanɔ lè díkñna sìn:

Í bo lògɔn, gbasa ò lè síne,

¹⁸ lògɔ kū ó don'aredenɔ yɔ kū líno,

lògɔ kū kínənɔ pà kū n̄ gònɔ.

Bona gbárannan ò gèe Matana.

¹⁹ Matana gbéra Nalieli, Nalieli gbéra Bamɔ.

²⁰ Bamɔ gbéra guvute kū à kú Mɔabuno bùsun, gu kū Pisiga mìsɔntε are dɔ gbáranna.

Zìblena Siɔ kū Oguooa

²¹ Isarailanɔ gbēnɔ zì Amɔrino kína Siɔ ò pì:

²² Ñ ó gba zé ò gëte n bùsuua. Óni pã buranɔ ke geepi líkpelaro, óni á lògɔ'i miro. Ónígɔ té kína zéda gümme ari ò gé gëteo n bùsula.

²³ Siɔ dí n̄ gba zé ò gëte a bùsuuaro. À a zìkarinɔ kàkara n̄ píni, ò bòtε òtεn gényi gbárannan. Kū ò kà Yaza, ò zìli kà kū Isarailanɔ,

²⁴ akū Isarailanɔ n̄ dede kū fénedao ò n̄ bùsuu símma zaa Anɔ ari Yabokui Amɔninɔ bùsun, zaakū Amɔninɔ bùsu lézεki pì pásí, àdi sí gënlo.

²⁵ Isarailanɔ Amɔri wëtεnɔ sì píni kū Esebɔ kū a lakutunɔ píni, akū ò vùtεn.

²⁶ Esebɔmε Amɔrino kína Siɔ wéra ū. Siɔ zìli kà yā kū Mɔabuno kína kákuo, akū à a bùsuu sìa ari Anɔ swai.

²⁷ Abire yāin kerεnɔ dì pi:

À mó Esebɔ,

ò Siɔ wéra pì keke ò kátε!

²⁸ Té bò Esebɔ yā,

zìkarinɔ bò Siɔ wëte pìi gûn,
ò Mɔabunɔ bùsu wéra Ara kàkate
Anɔ mìi sìsì gbë pìno.

29 Waiyoo Mɔabunɔ!
Kemɔsi gbàgbarinɔ, a kakateme!

Kemɔsi tò á gɔgbénɔ fâkɔa,
à á nɔgbénɔ kpà Amɔrino kína Siɔ zìzɔnɔ û.

30 Akū o n̄ fú,
o n̄ dède zaa Èsébɔj̄ ari Dibɔj̄.

O n̄ kákate ari Nɔfa kū Medebao.

31 Len Isarailanɔ vùtè Amɔrino bùsun le.

32 Musa gbénɔ zì Yaza asiri gwa, akū Isarailanɔ gwe
sì kū a lakutunɔ píni, ò pè Amɔri kū ò kú gwenɔa.

33 Akū Isarailanɔ lìte ò Basã zé sè. Akū Basã kína
Ogu gèeñyí kū a zìkarinɔ n̄ píni ò zìli kà kūñwo
Ederei.

34 Dikiri pì Musanɛ: Nsun vĩna kenero, zaakū ma
a nànnɛ n̄ ɔĩ kū a gbénɔ kū a bùsuuo píni. N̄ kene
lákū n̄ kè Amɔrino kína Siɔ kū à kí blè Èsébõne nà.

35 Akū ò Ogu dè kū a néno kū a zìkarinɔ n̄ píni,
bee gbë mèn do dí boro, akū ò a bùsu pìi sì.

22

Mɔabunɔ kína Balaki Balamu sisinaa

1 Isarailanɔ dà zén, akū ò bùraa kàtè Mɔabunɔ
bùsu sèn Yoda bara dire kū à are dɔ Yerikoa.

2 Zipo n̄é Balaki Mɔabunɔ kína è lákū Isarailanɔ
kè Amɔrinonɛ nà,

3 akū swèe kè Mɔabunɔgu, vĩna n̄ kū Isarailanɔ
dasike yâi.

4 Akū Mɔabunɔ pì Midiâ gbë zɔkɔnɔne: Pari díkîna
ni pó kū à likawáinɔ ble píni lán zùu dì sè só nà.

⁵ Akũ Balaki gbẽnɔ́ zì Beo né Balamua ari Peto, Yuflati sare a be bùsun. À pińne ò a sísi à su, ò pine: Gbẽ keno bò Misila ò dàgula ò káte ma sare.

⁶ N yã nna! Ñ mó ñ lé keńnemene, zaakũ n̄ gbãna demala. Òdigõ dōro ke mani le mà zì bleŕma mà pém̄ma bùsu dín gwee. Má dõ kũ gbẽ kũ n̄ sa mana òne nigõ de arubarikade ūme. Gbẽ kũ n̄ sa vāni òne sõ, anigõ de láaribona pó ūme.

⁷ Mɔabu kũ Midia gbẽ zɔkɔnɔ́ dà zén, ò màsokena gba kũ oni da Balamunε kūna. Kū ò kà a kīnaa, ò yã kũ Balaki n̄ z̄oo òne.

⁸ À pińne: À i la, mani yã kũ Dikiri ni omene oáre. Akũ Mɔabu kínane pìnɔ́ ì Balamu bea.

⁹ Akũ Luda bò à sù Balamua à a là à pì: Dínɔn gbẽ kū ò kú kūnwo díkñanɔ́ ūu?

¹⁰ À wèa à pì: Zipo né Balaki, Mɔabuno kína mé à n̄ z̄ima. Ò pì

¹¹ gbẽ keno bò Misila ò dàgula. Akũ à pì mà su mà lé keńneare de à le à zì bleŕma à pér̄ma.

¹² Akũ Luda píne: Ñsun tényiro. Ñsun sa vāni oínereo, zaakũ ma arubarikaa dàígu kò.

¹³ Kū Balamu fùtε kɔnkɔ, à pì Balaki kínanenɔ́ne: À tá á bùsun, zaakũ Dikiri gi mà téái.

¹⁴ Akũ Mɔabu kínane pìnɔ́ fùtε ò tà Balaki kīnaa ò pì: Balamu gi su kūooi.

¹⁵ Balaki èra à kínane pāndenɔ́ zì dɔ, n̄ dasi kū n̄ gakurio de gbẽ káakunɔ́ pɔla.

¹⁶ Kū ò kà Balamu kīnaa, ò pì: Zipo né Balaki pì ñsun tó póke kpánne kū suna a kīnaaoro,

¹⁷ zaakũ áni gba kenne manamana. Pó kū n̄ òare píngki, áni kε. N yã nna! Ñ mó ñ lè keare gbẽ pìnɔ́a.

18 Akū Balamu pì Balaki zìrii pìnōnε: Bee tó Balaki andurufu kū wura kū à kú a beaoo kpàma píni, mani fō mà bo Dikiri ma Luda yā kpəro, bee fítí.

19 À i la gwāaniala lákū gbē kákunō kè nà ari mà ma dō yā kū Dikiri ni karamenε.

20 Luda bò à sùa gwāani à pìnε: Zaakū gbē díkñanō sù n sísi, ñ fute ñ gē kūñwo, ama yā kū mani on ñ kε.

Balamu zaaki yā'ona

21 Balamu fùtε kɔnkɔ à gàarii yì a zaakinε, akū à gèε kū Mɔabu kínane pìnōo.

22 Luda pɔ fè kū à gèε yāi, akū Dikiri Malaikaa gèε à zè à zé zōnε. Balamu di a zaaki kpε, a zīkeri gbēnōn planon té kāao.

23 Kū zaaki pì è Dikiri Malaika zena zé gǔn à fēneda wòto à kūna, akū à lìtε sèn. Balamu a lè, akū à èra à dà zén.

24 Dikiri Malaikaa gèε à zè zé tererennan geipi líkpε kū gbē karaa likainō dagura.

25 Kū zaaki pì Dikiri Malaikaa è, à nà gbìlia à Balamu gbá lìa. Akū Balamu èra à a lè dō.

26 Dikiri Malaikaa èra à gèε arε dō à zè gu kpakoto kū à litεki vīron.

27 Kū zaaki pì Dikiri Malaikaa pì è, à kùtε kū Balamuo. Akū Balamu pɔ fè à a lè kū gòoo.

28 Akū Dikiri zaaki pì gbà lé à yā ò Balamunε à pì: Bón ma kènnε n ma lε ari gèn aakɔɔ?

29 Balamu wèa à pì: Kū n yɔnkoyā kèmεnε yāimε. Tó má fēnε kūna, de ma n dε gòno.

30 Akū zaaki pì pìnε: N zaaki kū ndìgō dia gɔrɔ sǐnda pínkia ari suna gbāramε ma ūroo? Ma kènnε lε yā yá? À pì: Oi.

31 Akū Dikiri Balamu wé kɛnε, à a Malaikaa è zena zén à féneda wòto à kūna. Akū à kùtε à mì pètε.

32 Dikiri Malaika a là à pì: Bóyāin n n zaaki lè ari gèn aakō? Ma su zé zōnnemε, zaakū n wāmene.

33 Kū zaaki pì ma e, akū à litémene ari gèn aakō. Tó adi litémene yāro, de ma n dε ma a tò.

34 Balamu pì Dikiri Malaikaa pìne: Ma durunna kè, zaakū má dō kū n zé zōmenero. Zaakū ma gεnaa kènnε ìni, mani εra mà tá.

35 Akū Dikiri Malaikaa pì Balamunε: N gέ kū gbē pìnco, yā kū mani dannen n o. Akū Balamu gèe kū Balaki kínane pìnco.

36 Kū Balaki mà Balamu tεn su, akū à gèe à dàale wεtε kū à kú Anɔ bara, Moabunɔ bùsu lézεkin.

37 Akū à pì Balamunε: Kū ma gbēnɔ zì ò n sisi yā, à kè dera ñdi suroo? Mani fɔ mà gba kenneloo?

38 Balamu wèa à pì: Ma su sà, ama má yā sǐnda píni ona zé vīro. Yā kū Luda ni damenén mani o.

39 Akū Balaki gèe kū Balamuo Kiria'uzo.

40 À sa ò kū zùnɔ kū sānɔ à a nòbɔ kpà Balamua kū kínane kū ò kú kāao lεelēnɔ.

41 Kū gu dò, à Balamu sè à gèe kāao Bamɔbaali. Gwen Balamu Isarailanɔ bùra kpado èn.

23

Balamu yā kákku kū à è onaa

¹ Balamu pì Balakinε: Ñ gbagbaki bomεnε la mèn supplα, nì sumεnε kū zùsanɔ mèn supplα kū sākaronɔ mèn supplα.

² Balaki kè lákū Balamu ònε nà, akū ò sa ò kū zùsaao kū sākarooo gbagbaki pìnɔa píni.

³ Akū Balamu pìnε: Ñ ze n sa'opɔi. Mani gé mà gwa tó Dikiri ni su yā omεnε, mani yā kū ani omεnε onnε. Akū à gèe à zè gulei gbáagbaaa.

⁴ Luda sù à a lè, akū Balamu pìnε: Ma gbagbaki bò mèn supplα, akū ma sa òm̄ma píni kū zùsaao kū sākarooo.

⁵ Dikiri yā dànε a lén, akū à pì: Ñ εra nì gé nì Balaki le nì onε lákū ma dànnε nà.

⁶ Akū à èra à gèe à a lè zεna a sa'opɔi kū Mɔabu kínanenɔ ní píni,

⁷ akū à yā kū à èe ò à pì:
Mɔabunɔ kína Balaki ma sisi Siria bùsun,
akū ma bo ifāboki kpa kpino kínaa ma su.

À pì mà boarε Isarailanɔ kpε,
mà su mà sa vāni oare Yakubu buri pìnɔnε.

⁸ Mani ke dera mà gbε kū Luda dí ní káronɔ káa?
Mani ke dera mà bo gbε kū Dikiri dí bo ní kpεronɔ
kpεε?

⁹ Zaa kpi mìsɔntea maten i n e,
zaa gu lei musu maten wé siñlε.

Gbε pìnɔn kú ndona,
ò ní zīda dítε ndona kū buri pāndenɔ.

¹⁰ Yakubu burinɔn dasi lán bùsu'atε bà,
oni fɔ ò Isarailanɔ naro ò n lé dɔro.

Luda tó ma ga gɔ de lán a gbēnɔ pɔ bà,
ma lakana gɔ de lán ní pɔ bà.

11 Akū Balaki pìne: N kèmene deran gwee? Ma su kūnwo de ñ ma ibereno kámene, akū sa manan n òníne yá?

12 À wèa à pì: Yā kū Dikiri dàmenε ma lénn mani oroo?

Balamu yā plade kū à è onaa

13 Balaki pìne: Ñ mó ò gé gu pāndea, gu kū ìni n̄ en. Ñ n̄ kámene gwe, zaakū n̄ kpadoñe ìni e, ìni n̄ e n̄ píñkiro.

14 Akū à gèe kāao gudākpārinò buran Pisiga kpi mísɔntea. À gbagbaki bò gwe mèn supplà, akū à sa òrmma píñki kū zùsaao kū sãkaroooo.

15 Akū Balamu pìne: Ñ zε n̄ sa'opɔi la, mani gé mà a le gwe.

16 Akū Dikiri sù à yā dàne a lén, akū à pìne: Ñ era ñ gé ñ Balaki le ñ one lákū ma dànné nà.

17 Akū à èra à gèe à a lè zena a sa'opɔi kū Mɔabu kínanenñó. Balaki a là à pì: Dikiri pì déramee?

18 Akū à yā kū à èe ò à pì:

Zipo né Balaki,
ñ sã kpá ñ ma yā ma!

19 Luda bi bisásirinlo kū à gbasa à éke to,
àdi nèse lite lán bisásiri bàro.
Ani gí yā kū à ò kei yá?

Ani gí lé kū à gbèníne papai yá?

20 À pìmenε mà sa mana oñnemε.

À arubarikaa dàígu, mani fɔ mà gíro.

21 Mádi yā vāni ke e Yakubu burinçaro,
mádi yā'ñmmana ke e Isarailanoaro.
Dikiri n̄ Luda kú kūnwo,
òdi a kíke tó sé lei n̄ té.

²² Luda ñ bóte Misila,
ò gbâna vî lán zùsëntë bà.

²³ Oni fô ò pô da Yakubu burinçaro,
oni fô ò àlesi bène kpá Isarailançonero.
Zaa gbâra onigô o ñ yã musu,
yã kû Luda kën gwe.

²⁴ Buri pì dì fute lán mûsuda bà,
àdi a zîda bi lán mûsusaa bà.
Àdi wûtëro ari à gé pô kû à só,
ari à gé pô kû à dènço aru mi.

²⁵ Balaki pîne: Ñsun ñ káro. Ñsun sa mana oñne
sero.

²⁶ Balamu pîne: Mádi onne kû yã kû Dikiri dàmènen
mani oroo?

Balamu yã aakôde kû à è onaa

²⁷ Balaki pì Balamune: Ñ mó sà, mani gé kûnwo
gu pânden. Òdigô dôro tó ani ke Ludane ñ gbë pînço
kámene gwe sà.

²⁸ Akû Balaki gëe kâao Peo kpi musu kû à are dô
gbáranna.

²⁹ Balamu pîne: Ñ gbagbaki bomene la mèn sup-
pla, ñ mɔmene kû zùsano mèn supplâ kû sâkaronô
mèn supplâ.

³⁰ Balaki kë lákû à òne nà à sa òmma kû zùsaa pînço
kû sâkaroo pînço.

24

¹ Kû Balamu è sa mana ona Isarailançoné kà
Dikirigu, adi gé màso ke lán yã bà doro, akû à are
dô gbáranna.

² Kû à wé zù, akû à Isarailanç è katena ñ buria.
Luda Nini kipaa,

- ³ akū à yā kū à èe ò à pì:
 Beo né Balamu yān dí,
 makū kū ma wé kēna yān dí.
- ⁴ Makū kū madì Luda yā ma yān dí.
 Ma Gbānasīndapinkide wégupu è,
 ma wute nèselé kutena, ma wé wēna.
- ⁵ Yakubu burinō bùrakatena mana fá!
 Isaraila bizakutanōn mana!
- ⁶ Ò katena lán guyuté dàkonō bà,
 lán swa dòrō kara búno bà.
 Ò de lán zà lí kū Dikiri bāno bà,
 lán sida lí kū ò kú í sareno bà.
- ⁷ Í ni n̄ orozāno pa yérere,
 n̄ pótōnanō ni í le manamana.
 N̄ kína gbāna nigō de Agaga póla,
 n̄ kpata ni tó bo.
- ⁸ Luda n̄ bóté Misila,
 ò gbāna vī lán zùsénté bà.
 Òdi zì ble buri kū ò ibereé kpà kūníwonōa,
 òdi n̄ wáno wíwi òdi n̄ pápa kū kàao.
- ⁹ Òdi sōpēte ò wútē lán mūsuu bà,
 dí mé ani fō à n̄ futee?
 Luda arubarika da gbē kū oni sa mana oñnenegu,
 à gbē kū oni sa vāni oñnenogu ká.
- ¹⁰ Balaki pō fè Balamui à ɔne dòa à pì: Ma ibereno
 kana yāin ma n̄ sisi, akū n̄ sa mana òrñe gèn aakō
 yá?
- ¹¹ N̄ tá n̄ bēa gōnō. Ma pì mani gba kennemē yā,
 akūsō Dikiri gìnne n̄ láada le.
- ¹² Balamu pìne: Mádi o gbē kū n̄ zīmanonero!
- ¹³ Ma pì bee tó n̄ ma gba n̄ bē kū à pana kū
 andurufuuo kū wuraao, mani bo Dikiri yā kpe mà

yā kε kū ma zīda poyeinaaoro, a mana ke a vāni. Yā kū Dikiri pì mà on mani o.

14 Maten tá ma gbēnō kīnaa sà. N mó mà onne lákū gbē pìnō ni ke n gbēnōne nà zia.

Balamu yā siikōde kū à è onaa

15 Akū Balamu yā kū à èe ò à pì:
Bεo né Balamu yān dí,
makū kū ma wé kēna yān dí.

16 Makū kū madì Luda yā ma yān dí.
Má Luda Musude nèsegūnyā dō.
Ma Gbānasīndapinkide wégupu è,
ma wute nèsele kutena, ma wé wēna.

17 Maten Isarailanō e, adi kε teranlo,
mateni n gwa, a góro dí ká gīaro.
Susunē ni bo Yakubu burinō té,
kpatableri ni bo Isarailanō té,
ani Mɔabunō mì wíwi,
ani zukakari pìnō mitoko fōfō.

18 Edōmu bùsu ni gō a pō ū,
a ibere Sei bùsu ni gō a pō ū,
Isarailanō gbāna nigō karamē.

19 Yakubu buri ke ni kí blem̄ma,
ani gbē kpara kū ò gōnō kakatē.

20 Balamu Amaleki burinō è, akū à yā kū à èe ò à pì:
Amaleki burinō bi burinō mìdemē,
ama oni kakatē zā.

21 Kū Balamu Keninō è, akū à yā kū à èe ò à pì:
Á kúki gbāna gíngin,
á sà kú gbè musu.

22 Bee kū abireo oni á kakatēmē,
Asirianō ni á kūkū zìzōnō ū.

23 Balamu yā kū à èe ò dō à pì:

O'o, tó Luda kè lε, dí mέ ani boo?

²⁴ Gó'itεnɔ ni bo Sipiru bùsun,

oni zì ble Asirianɔ kū Eberunɔa,

ama mókɔnɔ ni kakatεmε se.

²⁵ Balamu fùtε à tà a bεa, akū Balaki dà zén se.

**Luda yā takada kū Bisā yāo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisā (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3